

Да хвърлим светлина върху лайтдизайна

Светломира Стоянова разговаря за уъркшопа по лайтдизайн

С **Дарин Петков**, директор на КТ – Стара Загора

Художественото осветление е начин на мислене

Същността на фестивала „Пиеро“ е да бъде полезен на цялата кукленотеатрална общност – не само в България, но и в Европа. За това решихме да организираме този уъркшоп по лайтдизайн, защото ние – в България нямаме такива професионалисти или ако има, те са един-двама. В съвременното сценично изкуство все по-често се налага да прибъгваме до услугите на такива хора, защото визията е твърде важна за сценичните изкуства и затова смятам, че фестивалът е полезен с този уъркшоп, защото имаше голям интерес към него. Художественото осветление е постановъчна работа. То е като режисьорска работа. То е начин на мислене, но специфичен – нужно е да познаваш спецификата на техниката. Присъстваха хора от Бургас, София, Габрово, от операта в Стара Загора. Р азбира се имаше и хора със свободни професии – художници, режисьори, актьори, техници, които се занимават с осветление. Преподавателите – Томаш и Катарина, са изключителни професионалисти. Те с голямо желание поеха тази задача и аз мисля, че уъркшопът им няма да е единствен и ние ще направим още – не знам колко, но ще има още. Знаете ли как свърши последната вечер на уъркшопа? Те не можеха да се разделят и на маса продължаваха на отворен лаптоп да обсъждат и споделят идеи. Това за мен означава, че уъркшопът е бил страшно полезен, което всъщност е и нашата цел. Моят мечта е след 4-5 години в България да има достатъчно хора, на които щом звънна и покания за лайтдизайнери на дадено представление, да знам че мога да разчитам на техните умения.

С **Любомир Колаксьзов**, студент по Режикура за куклен театър, III курс

Светлината трябва да въздейства

Уъркшопът по лайтдизайн мина много добре. Очакванията ми се покриха в рамките на тези 4 дни. Записах се заради Катарина и Томаш, защото вече бях гледал тяхната работа в „Страх“ на Старозагорският куклен театър и останах много впечатлен от въздействието на осветлението – фактът, че самата светлина беше част от представлението и дишаше с него наравно с музиката,

сценографията, куклите и актьорите! Очаквах да науча много неща от тях и това се случи!

Те ни въведоха в малка част от историята на светлината чак до наши дни. Запознах ни с всички технически специфики, като през тях преминахме бързо. Неусетно с „малки стъпки се запътихме към практическите упражнения!

Това, което ни повтаряха и през четирите дни, беше, че за тях не е толкова важно ние да овладеем нещата технически, а че светлината трябва да въздейства! Много е важно да знаеш езика на светлината; да го опознаеш.

Изключително полезно беше, че в групата ни имаше и режисьори, и сценографи, и осветители! Ние се обединихме. Успяхме да създадем група, която да работи и мисли заедно! Томаш Моравек и Катарина Дурикова не бяха само учители и лектори – те работеха заедно с нас!

Имаше едни страхотни думи на Томаш, които ще перифразирам: „Ако няма светлина, няма обект, няма форма!“

Бих искал, да се срещна отново с тях!

С **Томаш Моравек** (Чехия) и **Катарина Дурикова** (Словакия), лайтдизайнери

Да опишеш емоция с лъч светлина

-- Каква беше целта на уъркшопът, който се състоя в рамките на фестивала „Пиеро“?

Катарина Дурикова. От нашата гледна точка светлината е неделима част от всяко представление. Ъгълът, посоката, наситеността, цветът могат да подсилват емоциите, пресъздадени от актьори и сценографи под ръководството на режисьора. Светлината и нейните качества носят информация, която публиката възприема посредством зрението. Ако дизайнът на осветлението не е в своеобразна симбиоза с представлението, то това влияе на цялостното възприятие на зрителя. По време на уъркшопа избрахме да работим с хора от различни сфери, тъй като смятаме, че подготовката на едно представление е колективна работа. Ако един не разбира работата на свой колега, то тогава е невъзможно да бъде постигнат единствен по рода си резултат.

Томаш Моравек. Целта ни бе да покажем на участниците колко мощен и невероятен инструмент биха могли да използват в лицето на светлината и да ги мотивираме да бъдат по-наблюдателни, когато става дума за светлината в ежедневието. Искането да ги запознаем с ба-

зисни принципи, които самите ние използваме в театъра, но най-вече да ги научим как да описват светлината. Когато си способен да опишеш емоции посредством лъч светлина, който идва от някъде и „пада“ върху нещо, то тогава би могъл да повториш същата тази ситуация и в театъра, например. Ето това е работата на светлинния дизайнер.

– **Какви са Вашите впечатления след четирите дни, които прекарахте с младите хора, които се включиха в уъркшопа (бъдещи актьори, режисьори, сценографи и т.н.) по време на фестивала?**

Катарина Дурикова. Групата не беше само от студенти. Имаше както режисьори, така и хора от други области с богат опит и различни естетически възгледи. Беше приятно да работим в група с толкова различни хора, които все пак бяха водени от една цел – очарованието от светлината и интереса към нея.

Томаш Моравек. Този уъркшоп беше много

интензивен, но в крайна сметка и много кратък. Участниците дойдоха от различни краища на България и имаха различни специализации в областта на театъра – сценографи, режисьори... Това неминуемо означава голяма палитра от хора. Сега те имаха възможността да се срещнат и да обогатят опита си. Въпреки, че не се познаваха, не след дълго се превърнаха в група, която създаваше и беше креативна. За мен това бе незабравимо преживяване, което ме обогати.

– **Как виждате бъдещето на светлинния дизайн в театрите?**

Катарина Дурикова. Най-вероятно все повече и повече нови технологии. Обстоятелствата се променят, но нашият инструмент (лъчът светлина) остава същият.

Томаш Моравек. Светлинният дизайн в театъра зависи както от развитието на технологиите, така и от това на артистите. Не само в бъдеще, но и сега вече се поставя фокус върху светлинния дизайн в театъра. ■

Притежание е равно на щастие или Два съсипани живота

Гергана Трайкова

В ученическите си години се запознаваме с „баснята“ като литературен жанр. Именно тогава започват да ни учат чрез нея какви не трябва да бъдем. Смесът в този жанр се предава предимно в хумористичен вариант, като най-често човешките качества (лоши или добри) се пренасят върху животни. Накратко – показват ни лошите страни от човешкия характер в ранна детска възраст!

Ако не сте запознати с баснята на Езоп „Кокошката, която снасяла златни яйца“, то поне сте чували приказки със сходен сюжет, или най-малкото в собствения си опит сте се сблъскали с алчността. Според психологията думата „алчност“ се характеризира като: *Прекомерно желание за придобиване или притежаване на повече, отколкото някой има нужда или заслуга.*

Преди около две години на конкурса за написване на оригинална куклена пиеса за възрастни на КТ – Стара Загора и Сдружение с нестопанска цел „Пиеро“ се появява пиесата „Кокошката със златните яйца“ на Теодора Попова-Лазарова.

През 2014 г. става ясно, че победител е именно тя, и, като част от наградата, тя получава правото да реализира пиесата на сцената на КТ – Стара Загора, и освен това спектакълът да бъде представен в програмата на „Пиеро 2015“.

Е, точно за това представление на Теодора Попова ще ви разкажа сега.

Създателите на спектакъла черпят своето вдъхновение и лежат на здравата основа на езоповата басня. Създателката на спектакъла обаче влага много други наболели за съвремие-

то подтеми – преминава през дома, вниманието и обичта, като ги съпоставя с техните антоними. Там, в отношенията между мъжа и кокошката, има нещо далеч по-сериозно от видимото на пръв поглед. Втъкано е невидимо огледало на отношения, които може да съществуват между мъж и жена – любов, желание, насилие и мания за собственост...

Теодора Попова успява да доразвие текста на баснята (онези четири реда!) и ги превръща в почти едночасов „урок“ по морал и ценности, създава чиста проба приказен сюжет с изключително въздействаща поука!

В този свят съществува приглушено осветление и четирима актьори – Латина Беровска, Любен Чанев, Деница Янакиева и Кирил Антонов, които имат нелеката задача, да съпро-